

Sygn. akt IV CSK 286/06

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 12 stycznia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marek Sychowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Irena Gromska-Szuster

SSN Tadeusz Żyźnowski

w sprawie z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej "Z." w E.
przeciwko Obywatelskiemu Stowarzyszeniu [...] w E.
o ochronę dóbr osobistych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 12 stycznia 2007 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 6 stycznia 2006 r.,

oddala skargę kasacyjną;

zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 6 stycznia 2006 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanego Obywatelskiego Stowarzyszenia od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 31 maja 2005 r., którym uwzględniając powództwo wytoczone przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Z.” pozwany został zobowiązany do zaniechania używania w nazwie Koła Obywatelskiego Stowarzyszenia [...] przy Spółdzielni Mieszkaniowej „Z.” słów »przy Spółdzielni Mieszkaniowej „Z.”« oraz usunięcia z nazwy Koła tych słów oraz oznaczenia siedziby Koła „ul. R. [...], E.”; w pozostałej części powództwo zostało oddalone.

W sprawie zostało ustalone, że w dniu 25 stycznia 2005 r. pozwany utworzył swoją jednostkę terenową pod nazwą »Koło Obywatelskiego Stowarzyszenia [...] przy Spółdzielni Mieszkaniowej „Z.” «, a jako jego siedzibę wskazał „E., ul. R. [...]”, pod którym to adresem znajduje się budynek, w którym swoją siedzibę ma powódka. Powódka ani nie wyraziła zgody na użycie w nazwie Koła jej nazwy, ani na udostępnienie Kołu zajmowanych przez siebie pomieszczeń w budynku przy ul. R. Zażądała od pozwanego zaniechania używania w nazwie Koła jej nazwy i określenia jako jego siedziby jej siedziby. W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy stwierdził, że historyczne nazwy geograficzne są dobrami powszechnymi i nie należą do kategorii dóbr osobistych. Pozwany posługiwał się jednakże nazwą powódki, której tylko elementem jest nazwa „Z”. Uznał, że pozwany naruszył prawo powódki do nazwy (art. 43 w związku z art. 23 k.c.), które podlega ochronie na podstawie art. 24 k.c., a ponadto powódce, jako przedsiębiorcy (art. 43¹ k.c.) przysługuje prawo do ochrony jej firmy (art. 43¹⁰ k.c.). W ramach ochrony nazwy (firmy) powódka może też domagać się ochrony oznaczenia adresu w sytuacji, gdy jest on używany łącznie z nazwą. Stanowisko Sądu pierwszej instancji podzielił Sąd Apelacyjny.

Wyrok wymieniony na wstępie pozwany zaskarżył skargą kasacyjną. Podstawę skargi stanowią: I. naruszenie przepisów postępowania, a to 1) art. 217 § 2, art. 229, 230 i 233 k.p.c. przez zaniechanie przesłuchania świadków [...], 2) naruszenie art. 321 § 1 k.p.c. przez „orzeczenie ponad żądanie w oparciu o art. 43¹ i 43¹⁰ k.c. na skutek błędnej wykładni przepisów”, 3) naruszenie art. 328 § 2 k.p.c.

przez „dokonanie opisu jedynie stanu faktycznego sprawy z pominięciem analizy twierdzenia strony pozwanej w zakresie nazwy historycznej „Z.” i II. naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie przepisów art. 23, 24 i 43 k.c., wobec przyjęcia, że powódka jest podmiotem wyłącznie uprawnionym do używania i korzystania z historycznej nazwy „Z”. Skarżący wniósł o uchylenie obu wydanych w sprawie wyroków i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie powództwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia orzeczenia sądu drugiej instancji (art. 398¹ § 1 k.p.c.). Tymczasem zarzut naruszenia przepisów postępowania przez zaniechanie przesłuchania świadków [...] dotyczy wydanego w sprawie wyroku sądu pierwszej instancji. Wniosek o przesłuchanie wymienionych świadków został złożony w postępowaniu przed Sądem Okręgowym i Sąd ten w uzasadnieniu wyroku z dnia 31 maja 2005 r. wskazał przyczyny, dla których wniosek oddalił. W apelacji od tego wyroku pozwany nie zarzucił, że oddalenie wniosku nastąpiło z naruszeniem prawa, ani w postępowaniu apelacyjnym wniosku tego nie ponowił. Rozpoznający sprawę na skutek apelacji Sąd drugiej instancji nie naruszył zatem żadnych przepisów postępowania nie przeprowadzając dowodu z przesłuchania świadków [...].

2. Przewidziane w art. 321 § 1 k.p.c. związanie sądu granicami żądania oznacza związanie treścią żądania, a nie - jak błędnie utrzymuje skarżący - podstawą prawną żądania. Zresztą do wskazania takiej podstawy powód nie jest zobowiązany. Ustalenie jej należy do sądu. Oparcie rozstrzygnięcia sądu na innej podstawie prawnej niż podstawa powołana przez powoda nie stanowi naruszenia art. 321 § 1 k.p.c.

3. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera wszystkie elementy, które stosownie do art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. powinno zawierać uzasadnienie wyroku sądu drugiej instancji. W apelacji pozwanego od wyroku Sądu pierwszej instancji brak było zarzutu, że Sąd ten udzielając ochrony prawnej nazwie powódki nie uwzględnił historycznego charakteru nazwy geograficznej „Z”. Sąd

Apelacyjny, akceptując rozstrzygnięcie sprawy przez sąd pierwszej instancji i motywy tego rozstrzygnięcia, nie był zatem zobowiązany do zamieszczania w uzasadnieniu wydanego przez siebie wyroku odpowiedniego wyводу na ten temat.

4. Racje ma skarżący, że nazwa „Z.” jest nazwą obecnej dzielnicy E., a dawniej była nazwą samodzielnej miejscowości leżącej koło E. Jak trafnie stwierdził Sąd Okręgowy, jako historyczna nazwa geograficzna jest ona dobrem powszechnym. Ze względu na użycie jej w nazwie Koła pozwanego powódka nie mogłaby więc domagać się zaprzestania używania przez pozwanego nazwy Koła i usunięcia jej z tej nazwy. Jednakże powódka nie żądała ochrony swojej nazwy ze względu na użycie w nazwie Koła pozwanego słowa „Z.”, ale dlatego, że w nazwie tej użyto nazwy powódki, posługując się sformułowaniem »przy Spółdzielni Mieszkaniowej „Z.”«. Nie jest przy tym prawdą, że Koło pozwanego działa „przy” powódce. Ani nie jest ono organizacją utworzoną przez powódkę, ani nie wyraziła ona zgody na jego istnienie jako organizacji w jakikolwiek sposób z nią związanej. Jeżeli Koło utworzone przez pozwanego jest jego terenową jednostką organizacyjną obejmującą swym zasięgiem dzielnicę Z., to mogło to znaleźć wyraz w nazwie Koła. Wykorzystanie zaś w tej nazwie słów »przy Spółdzielni Mieszkaniowej „Z.”« nie dość, że oznacza nieprawdę co do związku Koła z powódką, ale dokonane zostało przez użycie pełnej nazwy, którą posługuje się powódka. Posłużenie się przez pozwanego w nazwie jego Koła nazwą powódki, bez jej zgody, stanowi naruszenie dobra powódki podlegającego na podstawie art. 43 w związku z art. 23 i 24 k.c. ochronie. Zaskarżony wyrok wydany został bez naruszenia wymienionych przepisów.

Ponieważ skarga kasacyjna okazała się nie mieć uzasadnionych podstaw, należało ją oddalić (art. 398¹⁴ k.p.c.).